

Länsstyrelsen
Gävleborg

Naturenheten
Martina Kluge
026-17 12 04
martina.kluge@x.lst.se

BESLUT
2006-01-31

1 (10)
Dnr 511-13160-02
84-227

Se sändlista

BILDANDE AV BLACKSÅS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsas på bifogad karta (bilaga 3) som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara Blacksås naturreservat.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Blacksås
Objektnummer:	21-02-120
Kommun:	Hudiksvall
Karta:	Ekonomisk karta 15H:7a
Lägesbeskrivning:	Ca 2 mil SV om Hudiksvall. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (Rikets nät, RT 90):	X: 6837107 Y: 1550748
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 3), gränsen är markerad med en punktstreckad linje.
Fastigheter och markägare:	Hillen 1:45, Staten genom Naturvårdsverket är markägare.
Areal (från VicNatur):	Total areal 218,9 ha Därav landareal 218,9 ha Produktiv skogsmark 197,3 ha Naturskog 142 ha Naturskog på produktiv skogsmark 121,8 ha

Naturtyper (enligt Metrias naturtypskartering KNAS):	Tallskog 61,4 ha Granskog 20,6 ha Barrblandskog 13,1 ha Lövblandad barrskog 42,1 ha Triviallövskog 36,8 ha Lövsumpskog 0,13 ha Hygge 23,3 ha Impediment 20,2 ha Myr 1,4 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen

Syftena med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara den värdefulla naturmiljön i området, samt att tillgodose friluftslivets behov av områden.

Blacksås naturreservat bildas med syftet att bevara ett berg med ca 142 ha värdefull naturskog med biotoper som asprik barrnaturskog i en blockrik östbrant, flerskiktad tallskog och gles granskog av höjdlägeskaraktär samt grov och bördig lövrik granskog. Typiska arter för dessa biotoper, som violettgrå tagellav och olika arter av gelélavar, ska ha gynnsamt bevarandetillstånd. Ett annat prioriterat syfte med naturreservatet är att friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i reservatet och besökare ska kunna uppleva områdets livsmiljöer och arter samt ta del av landskapsbilden. Syftet skall nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Större delen av området lämnas för fri utveckling.
- Naturreservatet i vissa delar sköts så att inslaget av asp och arter knutna därtill bibehålls.
- Områdets naturvärden bibehålls genom att skadliga exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Naturreservatet bibehålls tillgängligt för friluftsliv.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

Blacksås är ett 457 m högt berg med både mycket höga skogliga bevarandevärden och friluftsvärden samtidigt som det är av geologiskt intresse. Inom det föreslagna naturreservatet finns ca 142 ha värdefull naturskog. Skogen är varierad med en märklig blandning av höjdläggesskog, närmast lik fjällnära skog, och skog med bland annat lönn och lind som påminner om miljöer i södra Sverige. De sistnämnda arterna står i kontrast till fjällarten klynnetåg som också påträffats på Blacksås. Vissa delar är helt dominerad av äldre asp och det är uppenbart att Blacksås är ett viktigt habitat för hackspettar, då både tretåig hackspett och gråspett är observerade och sannolikt häckar i området. Branten med klippphyllor och den rikliga förekomsten av gamla träd med grova grenar torde vara viktiga biotoper för rovfåglar. Bland annat fjällvråk och korp har tidigare häckat i branten. Några tallbestånd med mycket gamla plattkroniga tallar har troligen undgått dimensionsavverkning. Det finns goda förutsättningar att hitta rödlistade lavar, vedsvampar och mossor samt mer sällsynta kärlväxter. Några exempel på typiska arter är violettgrå tagellav (knuten till gammal gran), olika gelélavar (knutna till asp) och tjäder.

Redan idag besöker många människor Blacksås för rekreation och för att se på den vidsträckta utsikten ända till havet.

För att bevarandevärdena ska bestå ska större delen av skogen lämnas för fri utveckling medan andra delar på sikt kan kräva en naturvårdsskötsel med syfte att gynna asp och andra lövträd. Naturreservatet ska även hållas tillgängligt för friluftsliv.

De största biologiska bevarandevärdena finns i östbranten som övergår i nordsluttning, samt på södra halvan av berget, d v s på delar av platån och sydsluttningen, inklusive höjden med omgivning i sydöstra spetsen. Eftersom Blacksås är ett berg påverkar topografin hur naturreservatet har utformats. Värdena för friluftslivet har också vägts in i bedömningen samt lämplig arrondering för de markägare som berörs. Norra delen av berget som mestadels innehåller ungskogar/hyggen samt ett hygge i sydöstra delen tas med i naturreservatet för att få en enhetlig topografi, lämplig arrondering och för att Sjuvallsleden är dragen på norra delen av platån.

Naturmiljön på Blacksås skulle ta skada av normalt skogsbruk och av exploatering i form av vägar och anläggningar. Tilläggas bör också att

skogen av höjdlägeskaraktär uppe på Blacksås växer långsamt och är svårföryngrad, vilket är påtagligt i de bestånd som avverkades på 1970-talet.

Andra sakförhållanden med betydelse för avgörandet att bilda naturreservat

Blacksås är ett objekt i Länets Naturvårdsprogram från 1997 och betecknas som bergsstup och utsiktspunkt. Skogen i östsluttningen benämns som urskogsartad. Det står också att Blacksås måste tillmätas stora vetenskapliga naturvärden men också rekreativa värden.

Flera nyckelbiotoper och områden med höga naturvärden utpekade av Skogsvårdstyrelsen ligger inom naturreservatet.

Området ligger inom trakten Ysberget-Alsjöåsen som är en utpekad värdetrakt för skogstypen torr-frisk gran- och barrblandskog i den regionala skogsstrategin.

Utifrån regeringens proposition 2000/01:130 tog Riksdagen i november 2001 beslut om generations- och delmål för 14 av de 15 miljökvalitetsmål som tidigare antagits av riksdagen. Ett av dessa nationella miljökvalitetsmål heter Levande Skogar och har ett delmål som säger att ytterligare 320 000 ha skyddsvärd skogsmark i landet ska skyddas som naturreservat, nationalpark, biotopskydd eller naturvårdsavtal till år 2010, räknat från år 1998. I och med detta beslut om naturreservat så skyddas 197 ha produktiv skogsmark varav 121,8 ha med höga naturvärden. Skyddet av detta område är därför av betydelse för att målet ska uppnås.

Enligt kommunens översiktsplan ingår naturreservatet i område planerat för skogsbruk. Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet inte motverkar intentionerna i översiktsplanen.

Föreskrifter för naturreservatet

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen.

A. *Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden*

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. avverka skog, utföra annan skogsvårdsåtgärd eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra byggnad, bro, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad, mast eller annan anläggning, eller att bygga ut befintlig mast,
3. anlägga ny väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
4. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
5. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringssämnen,
6. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,
7. sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller liknande,
8. anordna idrottstävling eller motortävling,
9. bedriva militär övningsverksamhet,
10. bedriva mineralutvinning,
11. utan Länsstyrelsens tillstånd anlägga klätterled, grottned eller andra fasta leder eller markeringar.

B. *Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.*

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning av informationstavlor.
3. Anläggning och underhåll av vandringsled, raststuga, vindskydd, sittplats och gruvhålsstängsel enligt fastställd skötselplan.
4. Undersökning och dokumentation av mark, vegetation och djurliv

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är upplåten för allmänhetens motortrafik. Undantag gäller för älghugare som behövs för uttransport av älg från området vid älgjakt, samt för transport med fyrhjuling längs viss sträcka (markerad på beslutskartan, se bilaga 3) för att ombesörja underhåll av den mast som nyttjas av Hudiksvalls sändaramatörer,
2. ta ved,
3. elda. Undantag gäller för eldning med därför avsedd ditförd ved i eldstäderna vid sittplatsen och vid vindskyddet,
4. skada, plocka eller samla in växter, djur (inklusive insekter), svampar och lavar. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåten,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet, undantaget är den jakt som får bedrivas i reservatet,
6. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, eller göra annan åverkan på levande eller döda träd och växter,
7. medföra hund som inte är kopplad eller annat okopplat husdjur. Undantag gäller för hund vid den jakt som får bedrivas i reservatet,

8. skada fast föremål eller ytbildning såsom att omlagra eller bortföra sten,
9. rida eller cykla i terrängen,
10. på ett störande sätt använda inspelat ljud, eller använda sådant för att locka fåglar eller andra djur,
11. utan Länsstyrelsens tillstånd bedriva bergsklättring,
12. utan Länsstyrelsens tillstånd sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift.

D. Bestämmelser om vården och förvaltningen av naturreservatet enligt förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

1. I skötselplanen anges målen med reservatet och de skall ligga till grund för dess vård och skötsel.
2. Länsstyrelsen skall vara naturvårdsförvaltare.
3. Naturreservatet skall utmärkas genom förvaltarens försorg enligt svensk standard 03 15 22 och Naturvårdsverkets anvisningar.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 1).

Ärendets handläggning

Området inventerades i Länsstyrelsens naturskogsinventering i juli 2002 med anledning av att berget Blacksås östbrant pekats ut i Länets Naturvårdsprogram från 1997 som ett område med urskogsartad skog. Hela berget inventerades och naturvärdesbedömdes. Länsstyrelsen anmälde 2002 området till Naturvårdsverket, och det godkändes samma år för naturreservatsbildning. Värdering av området gjordes av Svefa AB under slutet av 2002. Förhandlingen med markägarna sköttes av Öhman & Stefansson AB. Under 2003 blev det klart med inköp av all mark som ingår i det blivande reservatet.

Länsstyrelsen remitterade ett förslag till beslut 2005-10-24. Fyra remissinstanser har svarat och nedanstående synpunkter har inkommit:

Hudiksvalls kommun, Norrhälsinglands miljö- och räddningsnämnd, tillstyrker bildandet av Blacksås naturreservat. Kommunen tycker att det från naturvårdssynpunkt är positivt att det aktuella området får det lagstadgade skydd som ett naturreservat utgör.

Skogsvårdsstyrelsen i Dalarna-Gävleborg har inget att erinra mot bildandet av ett naturreservat på Blacksåsberget, och ser mycket positivt på förslaget som ett led i bevarandet av den biologiska mångfalden.

Friluftsförbundet i Hudiksvall anser att förslaget till Blacksås naturreservat är genomarbetat och på ett bra och genomtänkt sätt värnar om de viktiga värden som finns i naturen runt Blacksås, samt att det innebär att möjligheterna till friluftsliv i orörd natur får en starkare ställning.

Södra Blacksåsstickarens samfällighetsförening betonar att vägsamfälligheten bör få kännedom om och möjlighet att yttra sig angående förändringar i reservatet i samband med eventuella framtida äventyrsaktiviteter där.

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras. Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar inte går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Detta är därför enligt Länsstyrelsens uppfattning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna dels för allmänheten och dels för berörda fastighets- och sakägare. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet skall uppnås.

Länsstyrelsen har efter att ha tagit del av en skrivelse om planerna på eventuella framtida äventyrsaktiviteter på Blacksås, med förslag på aktiviteter som bergsklättring och grottur, gjort bedömningen att aktiviteter av den typen inte nödvändigtvis strider mot naturreservatets syfte. Äventyrsaktiviteter skulle kunna vara positiva för utvecklingen av områdets friluftsliv och skulle kunna bidra till en utveckling av det lokala näringslivet, samtidigt som negativa konsekvenser inte kan uteslutas. En noggrannare utredning måste därför göras om och när frågan verkligen blir aktuell. I den utredningen ska ingå att bedöma vilken påverkan de aktuella aktiviteterna skulle ha på områdets biologiska värden, hur de skulle påverka områdets övriga friluftsliv, vilken påverkan de skulle ha på det lokala näringslivet, samt även hur ansvarsfrågan vid en eventuell olycka skulle se ut.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Föreskrifterna under punkt C ovan, enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller enligt 7 kap. 30 § miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen skall bedriva tillsyn över reservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Enligt 29 kap. 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom området i stort skall lämnas till fri utveckling skall vindfällan och stormskadad skog lämnas. Efter bildandet av naturreservat omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen är därför efter reservatsbildningen statens ansvar.

Av 7 kap. 5 § framgår att om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får Länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Förbudet mot att avverka skog, utföra annan skogsvårdsåtgärd eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras på de berörda fastigheterna. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

Beslutet träder i kraft den 3 mars 2006 förutsatt att det inte överklagas och att det kungjorts i ortstidning.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen. Se bilaga 6 om hur man överklagar.

Beslut i ärendet har fattats av landshövding Christer Eirefelt. I den slutliga handläggningen har även deltagit enhetschef Karl Gullberg, jurist Ulf Roupé och reservatshandläggare Martina Kluge, den sistnämnda föredragande.

Christer Eirefelt

Martina Kluge

Bilagor:

1. Skötselplan
2. Översiktskarta
3. Beslutskarta
4. Lantmäteriets brytpunktskarta
5. Sändlista
6. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Gävleborg

SKÖTSELPLAN FÖR BLACKSÅS NATURRESERVAT

2006-01-31

Dnr 511-13160-02
84-227

Bilaga 1

1

Naturenheten
Martina Kluge
026-17 12 04
martina.kluge@x.lst.se

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR BLACKSÅS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

1. Syfte med naturreservatet

Syftet med Blacksås naturreservat är att bevara de värdefulla livsmiljöerna i boreal naturskog och naturskogsartad skog, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i mellersta Hälsingland i gynnsamt tillstånd. De värdefulla livsmiljöer som förekommer är asprik barrnaturskog i en blockrik östbrant, flerskiktad tallskog och gles granskog av höjdlägeskaraktär samt lövrik granskog på bördigare mark med lågört och ställvis högört i fältskiktet. Strukturer som gamla senväxta tallar och granar, grov asp och björk, god föryngring av lövträd, inslag av lönn samt död ved ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning. Typiska arter för dessa biotoper, som violettgrå tagellav samt olika arter av gelélavar, ska ha gynnsamt bevarandetillstånd. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet, och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter samt njuta av den storslagna utsikten från bergets topp 457 m över havet.

2. Beskrivning av bevarandevärdena

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Blacksås naturreservat
Objektnummer	21-02-120
Län	Gävleborg
Kommun	Hudiksvall
Total areal (Arealer från VicNatur)	218,9 ha
Markslag och naturtyper (ha):	
Produktiv skogsmark	197,3 ha
Myr	1,4 ha
Bergimpediment	20,2 ha

Postadress Länsstyrelsen, 801 70 Gävle
Besöksadress Borgmästarplan

Telefon 026-17 10 00
Fax 026-17 13 18

Webbadress www.x.lst.se
E-post lansstyrelsen@x.lst.se

Tallskog	61,4 ha
Granskog	20,6 ha
Barrblandskog	13,1 ha
Lövblandad barrskog	42,1 ha
Triviallövskog	36,8 ha
Lövsumpskog	0,13 ha
Hygge	23,3 ha
Prioriterade bevarandevärden:	
Markslag	Skog
Naturtyper	Naturskog
Strukturer	Gamla senväxta tallar och granar, grov asp och björk, god föryngring av lövträd, inslag av lönn, samt död ved
Arter	Gelélavar (<i>Collema</i> sp.), Violettgå tagellav (<i>Bryoria nadvornikiana</i>)
Friluftsliv	Vandring, upplevelse av olika livsmiljöer och storslagen utsikt
Bebyggelse och anläggningar:	
	Radiomast med teknikbyggnad (arrendeavtal finns med Hudiksvalls radioamatörer)
	Rastkoja
	Vindskydd
	Sittplats
	Staket runt gruvhål
	Vandringsled

2.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Delar av Blacksås är i stort sett opåverkade av skogsbruk. Det gäller framför allt de delar av berget som är mycket branta och otillgängliga, men även ett område med gammal tallskog uppe på platån. I andra delar finns dimensionsavverkningsstubbar från 1800-talet, och det finns också uppgifter på att dimensionsavverkning förekom under 1920- och 30-talet. Under andra världskriget kolade man på Blacksås, och den rastkoja som finns uppe på berget byggdes då och användes i samband med skogsavverkningar. De senaste avverkningarna gjordes 1997.

Nedanförl Blacksås branta östsida (utanför objektet) ligger Blacksåsvallens fäbod med anor från 1300-talet, och det finns även flera andra fäbodvallar i omgivningarna. Över Blacksås gick det en gammal klövjestig, på östsidan kallad Tomtgadden och på västsidan Rimgadden. Den är nu en del av den på 1970-talet upprustade Sjuvallsleden, som också är kulturminne. I området

hittades stagg (*Nardus stricta*) som tyder på att marken har varit påverkad av betesdjur.

Sedan långt tillbaka har folk trott på den sägen som säger att det finns koppar i berget Blacksås och därför har många försök till malmbrytning gjorts. Det finns t ex ett sprängt gruvhål från slutet av 1920- eller början av 1930-talet uppe på Blacksås, och också flera mindre hål på andra delar av berget. Ingen koppar har dock hittats.

2.3 Områdets bevarandevärden

2.3.1 Biologiska bevarandevärden

Blacksås har mycket höga skogliga bevarandevärden. Inom området finns många olika skogstyper, som asprik barrnatskog, flerskiktad gammal tallskog och gles granskog av höjdlägeskaraktär, samt grov och bördig lövrik granskog. Brandspår finns i så gott som hela området, mestadels i form av brända dimensionsavverkade tallstubbar från 1800-talet men också i form av några levande tallar och en gran och en björk med brandljud. Några tallbestånd med mycket gamla plattkroniga tallar har troligen undgått dimensionsavverkning. I många av delområdena finns det gott om död ved i olika nedbrytningsstadier. I östbranten påträffas lönn och lind vilket närmast ger intryck av sydväxtberg, medan en senväxt höjdlägeskog, närmast lik fjällnära skog, karaktäriserar platån. Enligt uppgift från Naturvårdsprogrammet växer fjällväxten klynnetåg på Blacksås vilket står i stor kontrast till förekomsten av lind och lönn. Vissa delar är helt dominerade av äldre asp, och det är uppenbart att Blacksås är ett viktigt habitat för hackspettar. Både tretåig hackspett och gråspett är observerade. Det finns goda förutsättningar att hitta rödlistade lavar, vedsvampar och mossor samt mer sällsynta kärlväxter. T ex har den hotade vedsvampen kristallticken påträffats samt flera arter av gelélavar som är hotade enligt gällande rödlista. Branten med klipphyllor och den rikliga förekomsten av gamla träd med grova grenar torde vara viktiga biotoper för rovfåglar. Fjällvråk och korp har tidigare häckat i branten.

2.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

Det finns många folkskrönor kring berget Blacksås. Den mest kända är nog den om den rika gruvfrun på Blacksås. Enligt sägnen ska gruvfrun vid Falu koppargruva ha sagt att "Visst är jag rik, men min syster på Blacksås är mycket rikare". Detta har gjort många helt övertygade om att det finns rika kopparfyndigheter i berget, och åtskilliga bönder från Forsa och Delsbo lär ha ruinerat sig i jakten på Blacksås skatter. Kvar finns ett antal gruvhål av

varierande storlek. Blacksås omnämns också i klassikern ”Nils Holgerssons underbara resa” av Selma Lagerlöf.

2.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Blacksås är med sina 457 m ö h ett av de högre bergen i trakten. Nedanför den dramatiska branten i öster, vilken är ett av länets högsta stup, finns stora blockmarker med bitvis husstora block. I äldre tider har många försök till kopparbrytning gjorts på Blacksås, dock utan framgång, och det finns heller inga vetenskapliga belägg för att där skulle finnas kopparmalm.

2.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Blacksås är ett välbesökt utflyktsmål. Den ståtliga utsikten där man ser ned över Blacksåsvallen och ända ut till kusten är en attraktion. En 2 km lång vandringsled i gott skick går igenom naturreservatet. Det är en del av Sjuvallsleden som anlades av Hudiksvalls kommun på 1970-talet. På Sjuvallsleden är det möjligt att ta sig in i området både via den dramatiska branten i öster, och från väster varifrån leden inte är lika brant. Nära branten uppe på berget finns en utsiktplats med ett fungerande vindskydd, och i närheten finns en sittplats som också är i gott skick. Vid dessa platser har besökare sedan lång tid tillbaka brukat elda, men det saknas en ordentlig eldstad vid vindskyddet. Uppe på platån finns en rastkoja från 1940-talet, vilken är i mycket dåligt skick. Ändå används den flitigt av besökare, något som bl a syns i gästboken.

2.5 Källförteckning

Länsstyrelsens inventering av Blacksås inklusive Oppsjöskogen, juli 2002
Svamp- och lavinventering av Blacksås östbrant, G. och M. Edman 2002
Uppgifter om fågelfaunan, Åke Englund, Arbrå (ringmärkare GLOF)
Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1995
”Kartering av violettgrå tagellav och gelélavar 2003-05-28”, Länsstyrelsen
Erik Börje Eriksson, Tomten, Forsa (muntliga uppgifter)

PLANDEL

3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i tre skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

- 1: Naturskog eller naturskogsartad skog med fri utveckling
- 2: Skog utan naturvärden idag, och skog av s. k. utvecklingsmark med påtaglig eller viss potential, som i denna skötselplan föreskrivs fri

utveckling men där naturvårdsåtgärder kan komma att vara nödvändiga och prioriterade om 10-20 år.

3: Friluftsliv och skötsel av anläggningar.

Skötselområde 1: Befintlig värdekärna på skogsmark och bergimpediment, 142 ha.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Utbredningen av naturskog är minst 142 hektar.
- Minst 25 ha av den produktiva skogsmarken av ovan nämnda areal ska utgöras av lövrika barrskogar (≥ 20 % lövträd, grundytvägd lövandel) där vuxen/äldre asp utgör ett påtagligt inslag.
- Minst 25 ha ska utgöras av flerskiktad tallskog med allmänt till rikligt med tallöverståndare på hållmark eller mager skogsmark. Sådana arealer finns vid den tidpunkt då naturreservatet bildas.
- Död ved i olika former och nedbrytningsstadier ska förekomma i hela skötselområdet, med i genomsnitt minst 5 lågor per hektar.
- Violettgrå tagellav ska förekomma i livskraftig population i östbranten och på platån. Ett mått på det är att arten förekommer i minst 80 % av cirkelprovytor utlagda och undersökta efter metodik beskriven i "Kartering av violettgrå tagellav och gelélavar 2003-05-28". I minst 25 % av provytorna ska det finnas något träd med mer än 25 bålar. Dessa kriterier var 2003 uppfyllda i en transekt i östbranten samt i en transekt på en liten del av platån.
- I östbranten, sydslutningen och i den sydöstra delen av naturreservatet, d.v. s. i den lövrika barrskogen, ska gelélavar (*Collema* spp) förekomma i livskraftiga populationer. Ett mått på det är att arten förekommer i minst 50 % av cirkelprovytor utlagda och undersökta efter metodik beskriven i "Kartering av violettgrå tagellav och gelélavar 2003-05-28". Det dokumenterades att dessa kriterier var uppfyllda 2003-05-28 i en transekt i östbranten.

Skötselåtgärder

Inga

Skötselplanens skötselområde 2: Skog som idag saknar naturvärden, och skog som består av utvecklingsmark med påtaglig eller viss potential, 77 ha.

I denna ingår ca 16 ha gallringsskogar och ca 27 ha röjningsskog. I hälften av arealen är andelen löv ≥ 20 % (grundytvägd) och tall dominerar inte i något bestånd vid tidpunkten för reservatsbildningen. I denna skötselplan föreskrivs huvudsakligen fri utveckling, men skötselåtgärder kan komma att vara nödvändiga och prioriterade om 10-20 år.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Utbredningen av naturskog är minst 77 hektar.
- Minst hälften av ovan nämnda areal ska utgöras av lövskog eller lövrik skog (≥ 20 % löv) där asp utgör ett påtagligt inslag i flertalet bestånd. Detta bedöms troligt eftersom det vid tidpunkten för bildandet av naturreservatet finns bestånd inom skötselområdet med liknande andel löv.

Skötselåtgärder:

Inga åtgärder planeras, med undantag av viss röjning enligt nedan. Men om 10-15 år bedöms det vara lämpligt att se över behov av skötsel för att öka flerskiktning och gynna eller säkerställa utvecklingen av lövträd, då särskilt asp.

Inom skötselområdet, vid koordinaterna 683 76 07 N; 155 01 23 Ö, påträffades 10-20 träd av *Pinus contorta* insprängt bland gran, björk och en del vanlig tall. Det kan finnas fler enstaka eller mindre grupper av träd av *Pinus contorta* inom skötselområdet, mest sannolikt uppe på platån. All *Pinus contorta* ska snarast avverkas samt transporteras bort från naturreservatet.

Skötselplanens skötselområde 3: Friluftsliv och övriga anläggningar**Bevarandemål**

- Reservatets gränser ska vara tydligt markerade.
- Två väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av reservatet ska finnas, en vid Sjuvallsledens östra entré till naturreservatet och en vid ledens västra entré.
- Det ska finnas tydlig vägvisning fram till reservatets östra entré.
- Parkeringsplats ska finnas vid entrén i öster.
- Den ca 2 km långa sträckningen av Sjuvallsleden ska hållas i gott skick.
- Det vindskydd och den sittplats som ligger ca 50 m V om vindskyddet ska hållas i gott skick.
- Eldning ska bara ske på de därför anvisade platserna vid sittplatsen och vid vindskyddet, där en ordentlig eldstad ska anläggas. Ved tillhandahålls av Länsstyrelsen. Informationsskylt ska finnas om att levande och död ved från naturreservatet inte får användas för eldning då det är ett ingrepp på naturmiljön. Målet är att besökarna ska vara nöjda och att ingen ved tas från omgivningen.
- Det ska finnas en rastkoja som är i sådant skick att den kan användas av områdets besökare.
- Staketet runt gruvhålet uppe på berget ska vara i gott skick.

Skötselåtgärder:

- Ta bort skräp vid rastkoja och vindskydd.
- Rusta upp rastkojan till sådant skick att den är säker att använda för områdets besökare, alternativt ersätta den med en ny rastkoja.
- Anlägga en eldstad vid vindskyddet.
- Lägga ut ved vid eldningsplatserna vid vindskyddet och vid sittplatsen.
- Skylta vägen fram till reservatets östra entré.
- Årligen kontrollera och vid behov underhålla gränsmarkeringarnas, informationsskyltarnas, vindskyddets, sittplatsens, eldstädernas, rastkojans och gruvstängslets skick.

Hudiksvalls kommun har för närvarande nyttjanderätt för att upprätthålla Sjuvallsleden inom naturreservatet, men de har ingen skyldighet att underhålla leden. Om kommunens ansvar för leden upphör övertar Staten underhållet för den sträcka av leden som går inom naturreservatet. Förvaltaren ska i så fall kontrollera ledens skick varje år.

4. Uppföljning**4.1 Uppföljning av skötselåtgärder**

Entreprenörer ansvarar för dokumentation av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder har genomförts.

4.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs varje år för:

- Gränsmarkeringar
- Informationsskyltar
- Vägs skyltar
- Vindskydd och sittplats
- Eldning
- Rastkojan
- Stängsel runt gruvhål
- Sjuvallsleden

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 12:e år för:

- Violettgrå tagellav

- Gelélavar

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 24:e år för:

- Utbredning av naturtyper
- Död ved

Parametrar och mått framgår av preciseringarna av bevarandemålen för respektive skötselområde.

5. Sammanfattning och prioritering av planerade åtgärder

Åtgärd	När	Var	Priori- tering	Finansiering
Röja bort <i>Pinus contorta</i>	Initialt	På platån, koordinater: 683 76 07 N, 155 01 23 Ö	1	Skötselanslag
Två informations- skyltar, sätta upp och underhålla	Initialt och därefter varje år	Där Sjuvallsleden korsar reservatsgränsen i öster och väster	1	Skötselanslag
Ta bort skräp vid raststuga och vindskydd	Initialt och därefter varje år	Vid raststugan och vindskyddet	1	Skötselanslag
Underhåll av gränsmarkeringar	Varje år (vid behov)	Längs reservatets gränser	1	Skötselanslag
Vägs skyltar, sätta upp och underhålla	Initialt och därefter varje år	Till reservatets östra entré	2	Skötselanslag
Hålla vindskydd och sittplats i gott skick	Varje år	Vid vindskyddet och sittplatsen	2	Skötselanslag
Hålla leden i gott skick	Varje år	Längs Sjuvallsleden	2	Hudiksvalls kommun eller Skötselanslag
Uppföljning av violettgrå tagellav	Vart 12:e år	I östbranten och på platån	2	Skötselanslag
Uppföljning av gelélavar	Vart 12:e år	I östra, södra och sydöstra delen av reservatet	2	Skötselanslag

Uppföljning av utbredning av naturtyper	Vart 24:e år	I hela reservatet	2	Skötselanslag
Uppföljning av död ved	Vart 24:e år	I hela reservatet	2	Skötselanslag
Lägga ut ved vid eldstäderna	Vid behov, minst varje år	Vid vindskyddet och sittplatsen	2	Skötselanslag
Informationsskyltar om eldning, sätta upp och underhålla	Initialt och därefter varje år	Vid vindskyddet och sittplatsen	3	Skötselanslag
Rusta upp raststugan till funktionsdugligt skick, alternativt ersätta den med en ny rastkoja	Initialt och därefter varje år (vid behov)	Vid raststugan på platån	3	Skötselanslag

6. Revidering

Denna skötselplan gäller tillsvidare. Det är dock lämpligt att revidera den om tio år.

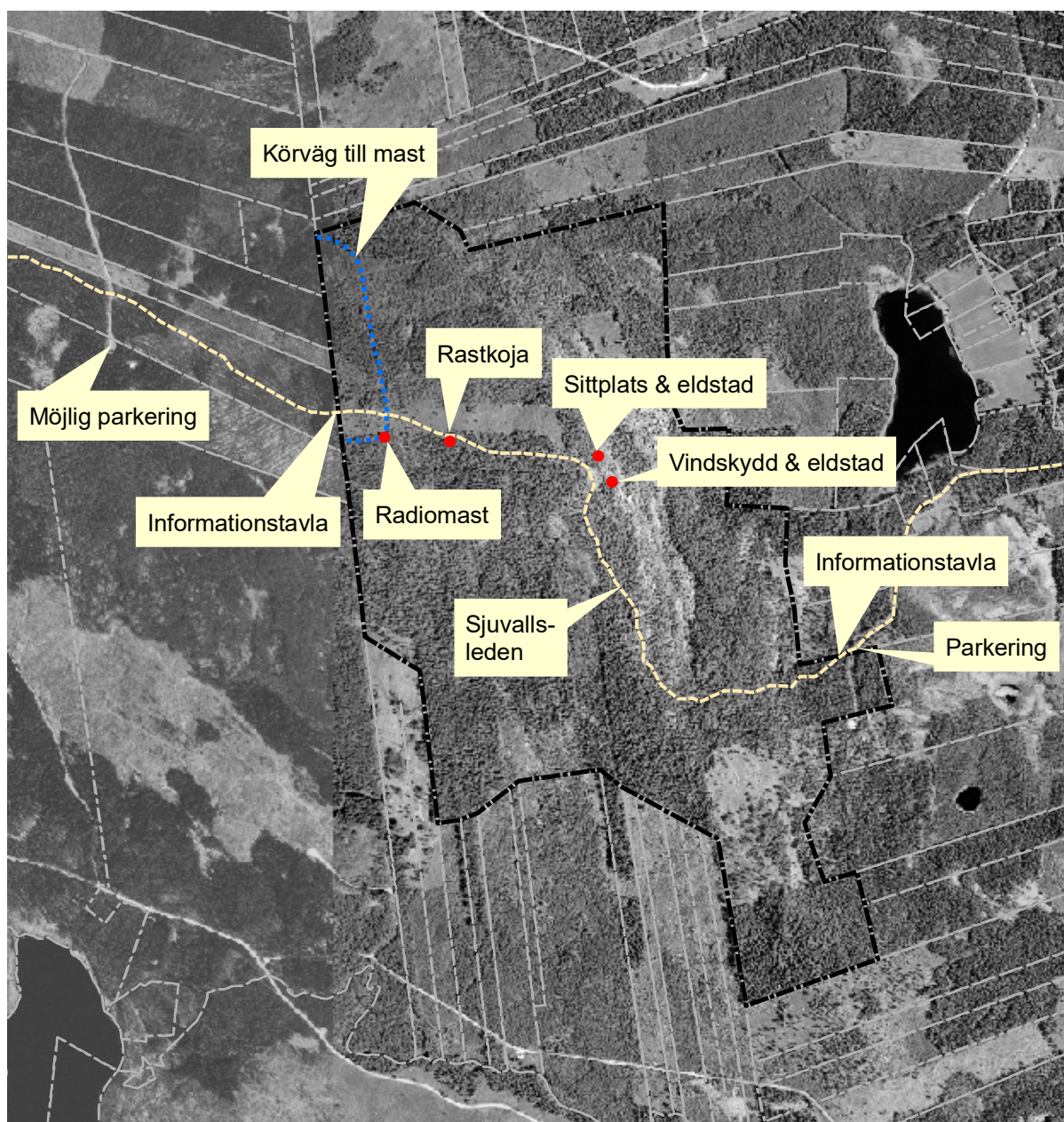
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör skötselplan
2006-01-31

511-13160-02
84-227

10

Blacksås naturreservat

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:20 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

Karta tillhörande skötselplan för Blacksås naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater X: 6837107 Y: 1550748

----- Gräns för naturreservatet

----- Fastighetsgräns

© Lantmäteriet, 2005. Ur GSD-ortofoto ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 18	lansstyrelsen@x.lst.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör skötselplan
2006-01-31

511-13160-02
84-227

11

Blacksås naturreservat Skötselområden

Centrumkoordinater X: 6837107
Y: 1550748

Karta tillhörande skötselplan för Blacksås naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:20 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

----- Gräns för naturreservatet

----- Fastighetsgräns

Skötselområde 1

Skötselområde 2

© Lantmäteriet, 2005. Ur GSD-ortofoto ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 18	lansstyrelsen@x.lst.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2006-01-31

511-13160-02
84-227

Bilaga 2

Blacksås naturreservat Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Centrumkoordinater X: 6837107 Y: 1550748

Skala 1:150 000

0 0,5 1 2 3 4 5 6 Kilometer

© Lantmäteriet, 2005. Ur GSD-vägkartan ärende 106-2004/188-X

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 18	lansstyrelsen@x.lst.se

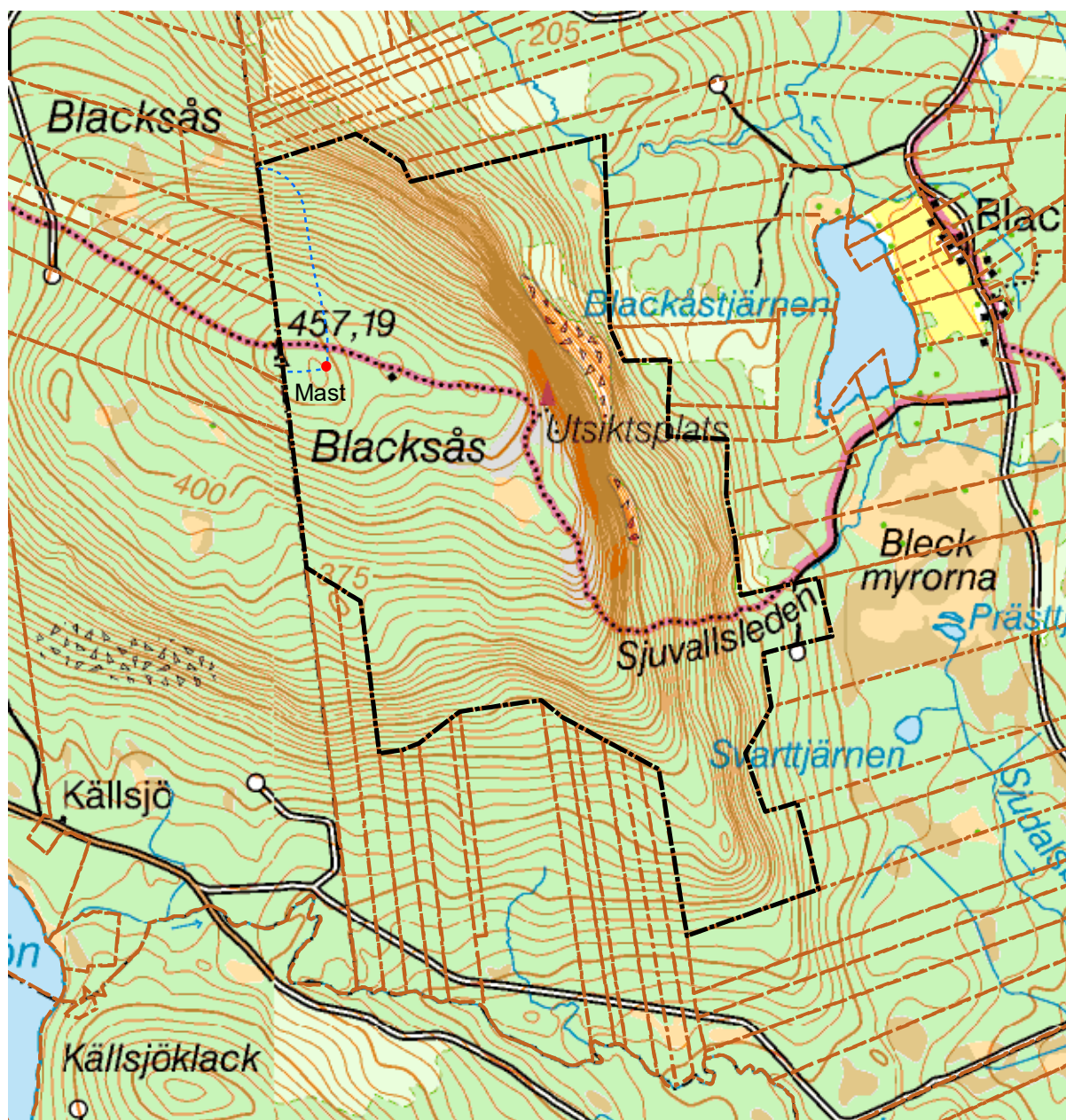
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2006-01-31

511-13160-02
84-227

Bilaga 3

Blacksås naturreservat

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:20 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

© Lantmäteriet, 2005. Ur GSD-fastighetskartan ärende 106-2004/188-X

Beslutskarta för Blacksås naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater X: 6837107 Y: 1550748

----- Gräns för naturreservatet

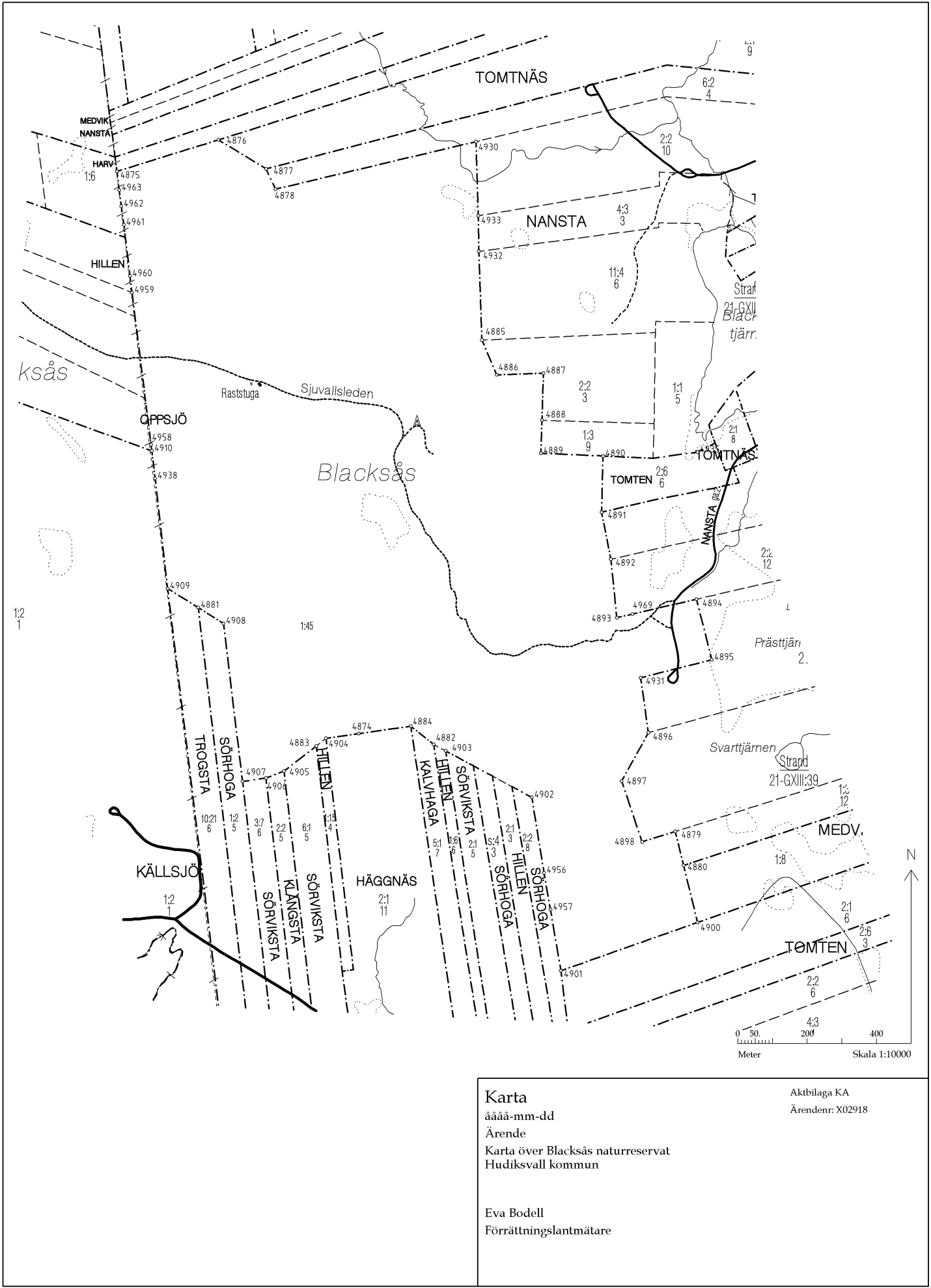
..... Körväg till mast

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 18	lansstyrelsen@x.lst.se

Gävleborgs

Karta
åååå-mm-dd
Ärende
Karta över Blacksås naturreservat
Hudiksvall kommun

Eva Bodell
Förrättningslantmätare

Aktbilaga KA
Ärendenr: X02918

Teknisk beskrivning

2006-01-23

Ärendenummer

X02918

Förrättningslantmätare

Eva Bodell

Ärende	Karta över Blacksås naturreservat		
	Hudiksvalls kommun		Gävleborgs län
Koordinatsystem	RT 90 2.5 GON V 0:-15		
Koordinatkvalitet	Inre 25 mm, Yttre 25 mm		
Punktnummer	X	Y	Markering
4874	6836455.72	1550648.70	
4875	6838075.69	1549951.34	Råsten
4876	6838166.57	1550244.27	Rör i mark
4877	6838083.08	1550381.50	Rör i mark
4878	6838024.51	1550408.55	Rör i mark
4879	6836173.87	1551561.68	Rör i mark
4880	6836076.00	1551585.66	Omarkerad
4881	6836819.17	1550185.88	Rör i mark
4882	6836424.77	1550864.96	Rör i mark
4883	6836420.11	1550526.64	Träpåle
4884	6836477.26	1550799.15	Råsten
4885	6837589.49	1551004.22	Rör i mark
4886	6837489.50	1551046.70	Rör i mark
4887	6837494.24	1551181.52	Rör i mark
4888	6837358.61	1551177.20	Rör i mark
4889	6837263.67	1551174.08	Rör i mark
4890	6837255.66	1551353.30	Rör i mark
4891	6837093.81	1551349.16	Rör i mark
4892	6836958.25	1551376.01	Rör i mark
4893	6836789.89	1551393.10	Rör i mark
4894	6836843.08	1551623.07	Råsten
4895	6836668.73	1551666.92	Rör i mark
4896	6836458.36	1551484.15	Rör i mark
4897	6836319.19	1551407.16	Rör i mark

Punktnummer	X	Y	Markering
4898	6836143.94	1551465.92	Rör i mark
4900	6835911.75	1551625.90	Råsten
4901	6835772.79	1551231.79	Råsten
4902	6836272.33	1551147.88	Rör i mark
4903	6836406.09	1550899.64	Rör i mark
4904	6836442.18	1550554.13	Rör i mark
4905	6836347.99	1550433.07	Rör i mark
4906	6836327.88	1550381.24	Rör i mark
4907	6836317.98	1550313.65	Rör i mark
4908	6836773.13	1550258.85	Rör i mark
4909	6836873.69	1550097.57	Rör i mark
4910	6837270.27	1550052.05	Råsten
4915	6835647.06	1550247.04	Råsten
4930	6838161.50	1550986.98	Rör i mark
4931	6836616.67	1551461.90	Rör i mark
4932	6837845.31	1550995.16	Rör i mark
4933	6837947.67	1550993.44	Rör i mark
4938	6837191.43	1550061.49	Råsten
4956	6836054.98	1551183.31	Råsten
4957	6835948.76	1551201.88	Råsten
4958	6837288.28	1550049.81	Råsten
4959	6837726.60	1549994.84	Träpåle
4960	6837774.49	1549989.14	
4961	6837921.85	1549971.24	Råsten
4962	6837975.08	1549963.95	Råsten
4963	6838021.59	1549957.97	Råsten
4969	6836800.26	1551438.15	Råsten
4971	6835616.00	1550290.12	Råsten
4972	6835620.73	1550328.30	Råsten
4973	6835597.46	1550469.12	Råsten
4982	6837141.36	1552178.56	Råsten

Framställd genom Nymätning

Registerkarta 15770

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det *skriftligen* hos **Regeringen, miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till Länsstyrelsen, 801 70 Gävle.

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

Ni skall i överklagandet ange vilket beslut Ni överklagar, vilken ändring Ni vill ha och vilka skäl Ni har för ändringen.

Ange Ert namn samt skriv under överklagandet.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Länsstyrelsen, telefon 026-171000.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).